

Jewish Reconstructionist Federation

De Jewish Reconstructionist Federation

is opgericht in 1955 door 4 progressieve Amerikaanse gemeenten, die de ideeën van rabbijn Mordechai Kaplan (1881-1983) aanhingen. Nu zijn bij de federatie meer dan 100 gemeenten aangesloten, met in totaal ruim 16.000 huishoudens. Het JRF omvat daarnaast een instituut voor de opleiding tot rabbijn en chazán, en een uitgeverij. Tot voor kort was het JRF een zuiver Noord-Amerikaanse beweging, maar inmiddels behoren ook de gemeente “Bejt Simcha” in Praag en de verenigde gemeente “Mikve Israël-Emanuel” in Curaçao tot de JRF, alsook de OJG Klal Israël.

De rijke Engelstalige website van de JRF is te vinden op <http://www.jrf.org>. De JRF is zelf weer aangesloten bij de World Union for Progressive Judaism, waarbij ook het Nederlandse Verbond voor Progressief Jodendom (‘de liberalen’) is aangesloten.

De gemeenschap is de hoeksteen van de samenleving

Joden zijn verbonden met de Joodse geschiedenis, en evenzeer kunnen wij verbonden zijn met onze Joodse tijdsgenoten. Door lidmaatschap van een Joodse gemeente kunnen wij onze Joodse identiteit dieper en breder beleven. Samen kunnen wij de tradities bestuderen en uitproberen en aanpassen en een actuele betekenis geven. Het reconstructionisme moedigt ook aan, dat men nieuwe rituelen instelt voor levenservaringen en levensfasen die voorheen niet zo bedacht werden. Zo zijn er in de reconstructionistische liturgie rituelen voor het bereiken van de overgang: dit is de afsluiting van de vruchtbare levensfase van de vrouw en het begin van de nieuwe status van moeder van generaties.

Wat is nu “reconstructionisme”?

De naam van de beweging is afgeleid van de titel van het boek “Judaism as a Civilization: Toward a Reconstruction of American-Jewish Life” (rabbi M. Kaplan, 1934). Het is een progressieve benadering van het Joodse leven, dat een diep respect voor het traditionele Jodendom koppelt aan de inzichten en ideeën van het hedendaagse sociale, intellectuele en spirituele leven. Waar het traditionele Jodendom al anderhalve eeuw stagneert, stelt rav Kaplan dat het Jodendom met haar tijd moet meegaan en moderne idealen als gelijkheid en democratie moet inpassen. Godsdienstige opvattingen die het goed deden in de ouderwetse hiërarchische maatschappij, moeten **geherstructureerd** worden om van toepassing te kunnen zijn in de moderne maatschappij, waarin autoriteit niet van boven komt, maar van beneden, en waarin volledige deelname aan het sociale en economische verkeer niet is voorbehouden aan personen met de etnische en/of religieuze identiteit van de machthebbers.

Rav Kaplan stelt dat de traditionele waarden en gebruiken van het Jodendom bijzonder waardevol zijn, maar hij wijst de traditionele opvatting af, die zegt dat de gebruiken en rituelen door God opgedragen zijn en daaraan hun waarde ontleen. Hij meent, dat zij alleen heilig zijn doordat zij door mensen en gemeenten gehouden en uitgevoerd worden, en dat dan

binnen een raamwerk van ethisch gedrag, voortdurende bezinning en actieve betrokkenheid bij de maatschappij (sociaal activisme).

Het reconstructionisme stelt, dat de Torá niet gedicteerd is door een mensachtige godheid, maar is geschreven door het Joodse volk vanuit haar relatie met de Scheppende Kracht: in reactie op het heilige, en door het heilige geïnspireerd en doorstraald. Het neemt de Tanách niet letterlijk, maar ziet het wel als een waardevol en inspirerend beschrijving van van de zoektocht van onze verre voorouders naar ethische principes en spirituele praktijken. Daarnaast bevat het de notitie van de waarden, de religieuze inzichten en de diepste hoop van onze voorouders. Het roept ons hele volk op te leven in erkenning van en in reactie op God's aanwezigheid in de schepping.

Rav Kaplan stelt ook, dat de synagoge niet slechts een gebedshuis dient te zijn, maar een centrum van Joodse beschaving: taal, kunst, muziek, gemeenschap én geloof.

In dat centrum staat deelname in gelijkwaardigheid open voor Joden ongeacht hun etnische afkomst, hun geslacht en hun seksuele geaardheid.

En ook moet dat centrum geleid worden volgens democratische principes: dit wil zeggen, dat de gemeenschap beslist, niet de rabbijn. De rabbijn adviseert en onderwijst.

God: man of vrouw?

Aangezien God geen onderdeel van de schepping is, zijn natuurwetten niet op Hem van toepassing: God bestaat niet uit materie en heeft geen bepaalde vorm noch een zekere omvang, en Hij is ook niet van het ene of het andere geslacht. Het reconstructionistische Jodendom hanteert desondanks veel traditionele spreuken en teksten waarin de Eeuwige aangeduid wordt als 'Hij', 'Vader', 'Koning' enzovoorts. Daarbij tekent het dan wel telkens aan, dat God een geslachtloze Kracht en Aanwezigheid is, die er altijd was, er voortdurend is en er tot in de eeuwigheid zal zijn.

Het reconstructionisme is een volksbeleving van het Jodendom

Dit wil dus zeggen: het is geen beleving van wat door God is geopenbaard, maar de gezamenlijke beleving van een voortdurende ontdekkingstocht. Verbondenheid en verantwoordelijkheid bij elke gelegenheid wegen vele malen zwaarder dan een gebod. In elke generatie hebben de Joden het geloof en de tradities een weinig gewijzigd. Het reconstructionisme wil, dat die evolutie zal aanhouden, want het is de kracht van deze evolutie die het mogelijk maakt, dat het Jodendom in alle eeuwen een levende traditie blijft.

Het Jodendom als een spirituele weg

Het Jodendom is het systeem waarmee wij zoeken naar de betekenis en de zin van het leven. God is de bron van alle betekenis én de kracht in ons, die ons tot verantwoordelijkheid, gulheid, betrokkenheid en zelfvervulling brengt. Wanneer wij zoeken naar de zin van het leven én ons inzetten voor ethisch/moreel gedrag en voor rechtvaardigheid, vinden wij God.

Godsdienst is een grote kracht voor het propageren van een doorlopende gedachtenwisseling over normen en waarden. De Torá is hiervoor een uitstekende basis. Veel generaties van Joden hebben de Joodse inzichten omschreven en aangepast naar aanleiding van hun ontmoetingen met andere culturen: zo was het vroeger en zo mag het ook nu zijn, in onze tijd.

“Torá” betekent “Leer”, echter niet in de zin van “dogma”, maar in de zin van “onderwijs”. In de Joodse traditie heet de studie van de Torá een levenslange opdracht. Het reconstructionisme noemt het “een levenslange kans”: het is onze gelegenheid in dialoog te komen met onze voorouders. Het is niet alleen onze gelegenheid de gesprekken van onze voorouders aan te horen, maar ook onze kans aan die gesprekken bij te dragen. Traditie is belangrijk als basis voor de moderne praktijk. Maar waar in het traditionele Jodendom de traditie een vetorecht lijkt te hebben, heeft het in het reconstructionisme alleen stemrecht. Als eerder gezegd: de stem van de geleerde rabbijn moet gehoord worden, opdat wij de traditie van onze voorouders zullen kennen, maar daarna moeten wij in elke generatie opnieuw onderzoeken en beslissen hoe wij verder zullen gaan. De overgeërfde halachá is niet bindend voor nieuwe generaties: het is slechts een verslag van de praktijken van de vorige generatie, en het vormt de basis waarop wij verder bouwen.

Niet de Eeuwige koos het volk maar het volk koos haar God. Het was niet zo, dat de Eeuwige ons volk uitverkoos boven alle andere volken. Ons volk koos ervoor te leven binnen een raamwerk van ethiek en tradities, en door zo te leven, worden onze rituelen heilig. En worden wij heilig! Wij hebben een historische missie: de goddelijke aanwezigheid te ontdekken in al dat leeft en in al dat bestaat, en uit te dragen, dat het leven heilig is en onaantastbaar moet zijn.

Reconstructionisten kennen een verscheidenheid aan opvattingen over God, maar zij zijn verenigd in hun besef van goddelijkheid: de hoop, het geloof en de waarden die ons tot werk voor een betere wereld brengen, en die onze blijdschap verhogen tijdens onze feesten.

Meer dan dat zij buigen in aanbidding voor een vastomlijnde God, zoeken zij naar de eigenschappen van God die zij in ons leven kunnen imiteren.

Het reconstructionisme streeft een Jodendom na, dat stevig geworteld is in de traditie, dat spiritueel springlevend is, en dat in intellectueel opzicht oprecht is.

Joden delen een verleden, een heden en een toekomst

Wij hebben een gemeenschappelijk geheugen en een gemeenschappelijke bestemming. Wij delen een toewijding aan het Hebreeuws en aan het land Israël. Wij zijn de erfgenamen van drie millennia van ideeën en idealen, van humor en van verdriet, en die rijkdom groeit nog elke dag.

Het reconstructionisme wil onderlinge verbondenheid onder alle Joden, en een gedeelde levensvisie in vrede aan de zijde van verscheidenheid aan religieuze opvattingen en praktijken.

De plaats van de gemeenschap

In deze tijd van flitsendsnelle communicatie, onbegrensde fysieke mobiliteit, razendsnelle opeenvolging van prikkelingen en voortdurende interculturele uitwisseling neemt de behoefte aan verbondenheid, overtuiging en toewijding alleen maar toe. Voor Joden is de Joodse gemeente de primaire gemeenschap: daarbinnen kan men openlijk en ongeremd zijn Joodse identiteit beleven, en met hulp van medejoden in contact komen met de rijkdom van de Joodse cultuur en de Joodse godsdienst. Om dat contact zo intensief mogelijk te maken, leggen reconstructionistische gemeenten sterk de nadruk op actieve deelname van iedereen: op inclusiviteit – op **IN**sluiting.

Reconstructionistische gemeente streven ernaar, verbonds-gemeenten te zijn, waarin ieder verantwoordelijk is voor de gemeente en de gemeente voor iedereen, waarin individuen elkaar trouw steunen en waarin gereageerd wordt op individuele noden.

Een reconstructionistische gemeente reikt uit naar niet-aangesloten Joden en biedt hen alle gelegenheid hun Joodse erfdeel in bezit te nemen.

Nietjoodse partners en familieleden

zijn in reconstructionistische gemeenten welkom bij alle activiteiten en kunnen aan de meeste rituelen deelnemen.

Kinderen van een Joodse vader en een nietjoodse moeder kunnen Joods onderwijs volgen en hun barmitswá vieren, mits zij daarbij verklaren Joden te willen zijn. Daarna worden zij beschouwd als Joden.

Nietjoden en giejóer

Mensen die Jood willen worden om deel te nemen aan de Joodse zoektocht, worden beoordeeld en toegelaten door de gemeente. Het Beet Dien (toelatingsforum) bestaat uit drie leden van wie er minstens één rabbijn is.

De kandidaat wordt door de rabbijn voorbereid op zijn verschijnen voor het Beet Dien. Indien de kandidaat geaccepteerd wordt, is hij na besnijdenis en onderdompeling Jood.

Giejóer van een bij de JRF aangesloten gemeente wordt erkend door alle bij de WUPJ ('de reformbeweging') aangesloten organisaties en gemeenten, én door de staat Israël.

Alle religieuze tradities zijn door mensen bedacht

En dus kan er niet één traditie zijn die het alleenrecht op de waarheid heeft. Ook de Joodse traditie dus niet. Het reconstructionisme meent, dat alle volken geroepen zijn te werken aan een rechtvaardige en meelevende maatschappij, en het wil samenwerken met alle mensen van goede wil.

De absolute waarheid is alleen te vinden door een open en respectvolle uitwisseling van inzichten en ideeën tussen aanhangers van alle geloven.

Aangesloten maar zelfstandig

De JRF ziet alle aangesloten gemeenten als autonoom, net als alle aangesloten rabbijnen. Plaatselijke gebruiken die passen binnen het kader van de Joodse traditie worden volledig gerespecteerd, en rabbijnen kunnen zelf beslissen hoe zij omgaan met bijvoorbeeld de sluiting van een huwelijk tussen twee personen van hetzelfde geslacht.

Het verschil met de reform schuilt in één heel wezenlijk principe:

waar de reformbeweging de nadruk legt op de zelfstandigheid van het individu, en op diens eigen verantwoordelijkheid voor zijn spirituele groei, legt het reconstructionisme de nadruk op de gemeenschap. In het reconstructionisme beïnvloedt de gemeenschap met haar waarden en normen en haar mate van trouw aan de traditie, de levenswijze van haar leden. Een reconstructionistische Jood kiest niet naar eigen goeddunken voor of tegen een traditie, maar doet dat in samenspraak met zijn medejoden: hij maakt zijn keuzes in reactie op ontwikkelingen binnen de gemeente.

In het reconstructionisme wordt aan het individu geen halachá opgelegd. In plaats daarvan wordt hem een breed spectrum van bronnen aangeboden, dat hij samen met anderen kan bestuderen en waarop hij zich kan baseren in zijn keuzes. Een reconstructionistische gemeente zoekt in gemeenschap naar de spirituele wegen voor haar individuele leden.